

Högsta domstolen
hogsta.domstolen@dom.se

HÖGSTA DOMSTOLEN
JS 23

INKOM: 2021-08-19
MALNR: B 4072-21
AKTBIL: 9

B 4072-21 Riksåklagaren m.fl. ./ Sebastian Nilsson angående våldtäkt mot barn m.m.

Förelagd får jag i egenskap av offentlig försvarare för Sebastian Nilsson yttra mig enligt följande.

Inställning

Ändringsyrkandena bestrids.

Grunder och omständigheter

Hovrätten har gjort en korrekt bedömning i rubriceringsfrågan.

Enligt förarbetena till sexualbrottslagstiftningen ska våldtäktsbestämmelsen vara reserverad för de allvarligaste sexuella kränkningarna. Det är enbart omständigheterna kring den sexuella handlingen som ska bedömas beträffande graden av kränkning. Förarbetena har exemplifierat detta med omständigheter som den sexuella handlingens varaktighet, om den varit förenad med smärta, sår eller kroppsskada samt om den innehållit förödmjukande eller förnedrande inslag. En objektiv bedömning ska göras i varje enskilt fall om handlingen innebär en lika allvarlig kränkning som den som uppkommer vid våldtäkt genom samlag.

Sexuellt övergrepp mot barn är subsidiär till bestämmelserna om våldtäkt mot barn och är avsedd att träffa sådana sexuella handlingar som inte är så kvalificerade att de med hänsyn till kränkningen är jämförliga med samlag. I lagmotiven framförs det att graderingen eller

Besöksadress
Kungsholms torg 1
Postadress
Box 8004, 104 20 Stockholm

Telefon
08-20 60 20
Fax
08-20 60 25

HGA Advokatbyrå HB
Org nr. 559095-1819
Företaget innehar F-skattsedel
E-postadress: katja@hgaadvokat.se

Bankgiro 5434-1284 (arvode)

nyanseringen mellan bestämmelserna uteslutande ska ske utifrån arten eller graden av den sexuella handlingen (se prop. 2004/2005:45 s. 79). Av lagmotiven exemplifieras därtill situationer som att en vuxen förmår ett barn att onanera på sig själv som ett tillämpningsområde för sexuellt övergrepp mot barn (se prop. 2004/2005:45 s. 80).

Högsta domstolen har tidigare prövat situationer då målsäganden förmått onanera på sig själv. I rättsfallet NJA 2015 s. 501 förmåddes målsäganden att via videosamtal smeka sina bröst och onanera inför tilltalad samtidigt som han onanerade inför henne. Tilltalad hade också vid två andra tillfällen försökt förmå målsäganden att smeka sig själv på bröstet och könsorganet samt onanera inför honom. Högsta domstolen kom fram till att förmå målsäganden att smeka sig på sina bröst och onanera inför tilltalad innefattar ett straffbart handlande enligt bestämmelsen om sexuellt övergrepp mot barn i 6 kap. 6 § BrB.

Den straffrättsliga legalitetsprincipen innebär att tillämpningen av en straffrättslig bestämmelse inte får utsträckas så att den är till nackdel för den tilltalade. Det föreligger därtill obestämdhetsförbud varigenom straffbudet måste vara tillräckligt precist och begripligt i sin utformning. Det finns för närvarande en solid rättspraxis från hovrätterna som är väl grundad i lagtext och förarbetsuttalande. Enligt denna praxis är gärningar som består i att gärningsmannen inte varit fysiskt närvarande och förmått målsägande att penetrera sitt underliv med sina fingrar att betrakta som sexuellt övergrepp mot barn. För det fall den sexuella handlingen inneburit en allvarigare kränkning av målsäganden genom exempelvis egen penetration av underliv med föremål eller sexuella handlingen varit förenad med smärta, sår eller kroppsskada kan det istället röra sig om sådan allvarlig kränkning att jämföras med våldtäkt genom samlag.

I förevarande fall rör sig om chattkonversationer mellan sekretess G och Sebastian Nilsson. En viktig skillnad mellan en chatt och en livekonversation är att parterna själva bestämmer när meddelandena ska skickas. Det finns således möjlighet att ha flera avbrott. Det finns inget underlag eller någon utredning beträffande eventuellt kroppsskada på sekretess G med anledning av de sexuella handlingarna. Handlingarna har därtill varit av kortvarig karaktär och inte innehållit sådana förödmjukande eller förnedrande inslag att de är att jämföras med våldtäkt genom samlag.

Åtalspunkten 5.3. avser ett mycket kortvarigt händelseförlopp. Sebastian Nilsson har inte varit fysiskt närvarande när sekretess G genomförde den sexuella handlingen. Han har inte heller deltagit i realtid genom en livesändning även om parterna haft en intensiv kontakt med varandra. Det rör sig därtill om ett relativt kortvarigt händelseförlopp där målsägande penetrerar sig själv vaginalt under cirka 40 sekunder. Det förekommer ingen utredning, eller ens ett påstående, angående att målsäganden förorsakas kroppsskada, smärta eller sår av den egna penetrationen som föranleder att kränkningen ska betraktas som allvarligare. Det har inte heller förekommit någon form av föremål vid penetrationen ifråga. Den sexuella handlingen utgör en kränkning av målsäganden men inte en lika allvarlig kränkning som att brottet är jämförligt med om en vuxen skulle utföra en våldtäkt genom samlag med ett barn. Beträffande målsägandens ringa ålder om 11 år utgör detta främst en omständighet som har betydelse för gradindelningen av brottet. Hovrätten har således kommit till en korrekt slutsats.

Avseende åtalspunkt 5.4. utgör även denna sexuella handling ett grovt sexuellt övergrepp mot barn. Det rör sig även i detta fall om ett kortvarigt händelseförlopp även om hela chattkonversationen pågår under 20 minuter. Det är av vikt att klargöra att det inte rör sig om ett pågående övergrepp under hela denna tid, målsäganden byter exempelvis rum. Det saknas stöd för att de aktuella hoten skulle ha skett i samband med den sexuella handlingen. Även denna handling ska bedömas som grovt sexuellt övergrepp mot barn.

Åtalspunkt 5.5. rör ett försök till ett sexuellt brott. Utredningen i målet ger inte stöd för annat än att det rör sig om ett försök till sexuellt övergrepp mot barn.

Stockholm den 19 augusti 2021

Robin Grönvall